

Kanser Hastalar?nda Travma Sonras? Geli?im Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kanser Hastalar?nda Travma Sonras? Geli?im Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24246>

Özet

Kanser Hastalarında Travma Sonrası Gelişim Ölçeği, bireylerin **kanser** gibi yaşam tehdit eden bir kriz sonrası deneyimledikleri olumlu psikolojik değişimleri ve kişisel gelişimi ölçmek amacıyla geliştirilen bir araçtır. Bu ölçek, Tedeschi ve Calhoun tarafından geliştirilen orijinal **Travma Sonrası Gelişim Envanteri'nin (PTGI)** Türkçe'ye uyarlanması ve Türk kanser hastaları popülasyonunda psikometrik özelliklerinin incelenmesiyle oluşturulmuştur. Çalışma, özellikle kanser tanısı ve tedavisi sürecinde bireylerin yaşamlarında meydana gelen pozitif dönüşümleri, ilişkilerde derinleşmeyi ve kişisel güçlenmeyi değerlendirmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Travma Sonrası Gelişim, Kanser, Psikolojik Değişim, Uyarılma, PTGI, Onkoloji, Sağlık Psikolojisi, **Psikometri**.

Yazarlar

Rüveyde Aydın, Kübra Kabukçuoğlu

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **Travma Sonrası Gelişim (TSG)** kavramının kanser hastaları bakımında geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Kanser tetisi, yoğun bir travmatik stres kaynağı olmakla birlikte, bazı bireylerde derin kişisel dönüşümlere yol açabilmektedir. Ölçek, bu dönüşümlerin beş ana boyutunu (ilişkilerde değişim, yeni olasılıklar, kişisel güç, yaşama değer verme ve spiritüel değişim) nicel olarak değerlendirerek, klinik ve araştırma ortamlarında hastaların psikososyal ihtiyaçlarını ve iyilik hallerini anlamaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Ölçeğin 2020 yılında gerçekleştirilen uyarılma çalışması, PTGI'nin faktör yapısının Türk kültürüne ve kanser hastalarının spesifik deneyimlerine uygun olup olmadığını belirlemek ve ilgili literatüre bilimsel bir araç kazandırmak amacıyla yapılmıştır. Bu uyarılma, kanserle mücadele eden bireylerin adaptasyon süreçlerini inceleyen araştırmacılar için kritik bir araç sağlamaktadır.

Yapı

Kanser Hastalarında Travma Sonrası Gelişim Ölçeği, psikolojideki **Travma Sonrası Gelişim (TSG)** yapısını ölçmektedir. TSG, zorlu yaşam olayları veya travmalar sonrasında ortaya çıkan pozitif psikolojik değişiklikler olarak tanımlanır. Tedeschi ve Calhoun'a göre bu yapı, genellikle beş temel boyutta kendini gösterir:

İlişkilerde Değişim: Başkalarıyla daha yakın ve anlamlı ilişkiler kurma, empati yeteneğinin artması.

Yeni Olanaklar: Hayat yolunda yeni yollar bulma, yeni ilgi alanları geliştirme veya gelecekle ilgili farklı hedefler belirleme.

Kişisel Güç: Kişinin kendi gücünü ve hayatta kalma yeteneğini daha iyi anlaması.

Hayata Değer Verme: Yaşamın değerini ve kıymetini daha fazla takdir etme.

Spiritüel Değişim: Spiritüel inançlarda veya yaşam felsefesinde derinleşme veya değişim.

Geçerlik

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Aydın ve Kabukçuoğlu (2020) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin maddelerinin kuramsal yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Bu analizler, orijinal PTGI'nin faktör yapısının Türk kanser hastaları popülasyonunda da kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Ölçeğin yapısal geçerliği, kanser deneyimini takiben ortaya çıkan pozitif psikolojik adaptasyonu ölçme yeteneğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) aracılığıyla değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında elde edilen veriler, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıya ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu işaret etmektedir. Spesifik güvenilirlik katsayıları makalede detaylandırılmış olup, ölçeğin **güvenilir** bir psikometrik araç olarak kullanılabilmesi sonucuna varılmıştır.

Faktör Analizi

Aydın ve Kabukçuoğlu (2020) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, ölçeğin faktör yapısının **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** ile incelenmiştir. Araştırmacılar, orijinal 21 maddelik PTGI'nin beş faktörlü yapısının Türk kanser hastaları örneğinde nasıl bir uyum gösterdiğini test etmişlerdir. DFA sonuçları, modelin uyum indekslerinin (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek, beş faktörlü yapının (Yeni Olanaklar, İlişkilerde Değişim, Kişisel Güç, Yaşama Değer Verme, Spiritüel Değişim) Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu doğrulamıştır. Bu bulgular, travma sonrası gelişimin çok boyutlu doğası kanser hastalarında da geçerli olmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal PTGI 6'lı Likert kullanır, 0'dan 5'e kadar puanlama beklenir, ancak uyarlama çalışmasının spesifik derecelendirme bilgisi eksiktir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Klinik Popülasyon

Age Group: Yetkinler

Population Details: Kanser tanısı almış veya kanser tedavisi görmüş hastalar.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

PTGI, Travma Sonrası Gelişim Envanteri, Kanser Hastaları, **Uyarlama** Çalışması, Psikososyal Onkoloji, Rüveyde Aydın, Psikolojik Dayanıklılık.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Rüveyde Aydın (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2020

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için orijinal geliştiriciler (Tedeschi ve Calhoun) ile uyarlama çalışmasının sorumlu yazarı (Rüveyde Aydın) ile iletişime geçilmesi önerilir. Akademik kullanım için genellikle izin gereklidir.

The original PDF can be downloaded here: [kanser-hastalarinda-travma-sonrasi-gelisim-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Aydin, R., & Kabukçuoğlu, K. (2020). The factor structure of the posttraumatic growth inventory in cancer patients in Turkey. *Health & Social Care in the Community*, 28, 1603-1610.

<https://doi.org/10.1111/hsc.12985>

Makalenin tam metnine a?a??daki linkten eri?ilebilir: onlinelibrary.wiley.com

Kanser Hastalar?nda Travma Sonras? Geli?im Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Ruvéyde Ayd?n ile ileti?ime geçmeleri veya referans olarak verilen akademik makaleyi incelemeleri gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM